

T.C.
AĞRI BAROSU BAŞKANLIĞI
Yazı İşleri Müdürlüğü

Sayı : E-83627472-622.03-721
Konu : Yargıtay Yüksek Disiplin Kurulu
Başkanlığına

09/11/2023

Sayın Mehmet Akarca (Yargıtay Birinci Başkanı)
Yargıtay Birinci Başkanlık Kuruluna
Sunulmak Üzere

TALEPTE BULUNAN : Ağrı Barosu Başkanlığı

TALEP KONUSU : Yargıtay 3. Ceza dairesinin 8 Kasım 2023 tarih ve 2023/12611 esas sayılı kararı gereğince, 3. daire başkan ve üyelerinin Yargıtay kanununun 19. Maddesi gereğince disiplin soruşturmasının başlatılması, eylemin ağırlığı gözetilerek görevden el çektirmeye davet işleminin uygulanması ve cezalandırılmaları taleplidir.

AÇIKLAMALAR :

Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu, Hatay Milletvekili Av. Can ATALAY'ın yapmış olduğu bireysel başvuruda; kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ile seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkının ihlal edildiğine karar vermiş, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ihlalinin tespit edilmesinin başvurucaunun uğradığı zararların giderilmesi bakımından yetersiz kalacağı gerekçesiyle, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakkı ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılması zorunlu görülmüştür.

İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi, ihlal kararının bir örneği kendisine gönderilmesine karşın, kararının temyiz incelemesinden geçtiği ve kesinleştiği belirtilerek, ihlal kararını Yargıtay 3. Ceza Dairesi'ne göndermiştir.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, 8 Kasım 2023(bugün) tarihli kararı ile Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararının sonuçlarının giderilmemesine (uyulmamasına) ve "Anayasa hükümlerini ihlal eden ve kendisine verilen yetki sınırlarını yasal olmayacak şekilde aşarak" hak ihlalinin kabulü yönünde oy kullanan ilgili Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında gereğinin takdir ve ifası için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç duyurusunda bulunulmasına karar vermiştir.

Yargıtay 3. Ceza dairesince alınan karar, hakimlik mesleği kapsamında görevin gereklerini kasti bir şekilde yerine getirilmemesinden kaynaklı haklarında görevden el çekilmeye davet talebiyle, disiplin soruşturmasının başlatılması gerekir. Şöyle ki;

1982 Anayasasının 153/6 Maddesi Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağını düzenlemiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 48. Maddesinde belirtildiği üzere, Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali neticesinde öngörülen yol yeniden yargılamadır. 6216 sayılı Kanun gereğince verilen "yeniden yargılama" kararı, taleple bağlı olmaksızın, derece mahkemelerince re'sen başlatılması zorunlu olan bir giderim yoludur. Yeniden yargılama kararı kendisine gönderilen derece mahkemesi, kabul edebilirlik incelemesi yapmaksızın yargılamayı yeniler ve bu halde derece mahkemesinin gösterilen sebebin varlığı hususunda herhangi bir takdir yetkisi de bulunmamaktadır.

6216 sayılı kanun uyarınca Anayasa Mahkemesi yeniden yargılamaya karar vermiş ise, derece mahkemesi doğrudan yeniden yargılama işlemlerini başlatmak zorundadır. 6216 sayılı Kanun m.50/2'nin 3. cümlesine göre, yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde karar vermek zorundadır.

Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı sonrasında yargı merciilerinin bariz şekilde Anayasa ve

kanunlara aykırı olarak verdikleri kararlarla ihlalin giderilmesini sürüncemede bıraktıkları ve temel hak ve hürriyetleri ihlal edici uygulamaya devam edildiği görülmektedir. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nce ihlal kararının gereğinin anayasal zorunluluğa karşın yerine getirilmemesi ve kararın uygulanmaması adına Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulunularak hukuk devleti ilkesine telafisi imkansız bir zarar verilmektedir.

Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığını tesis etmek amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın benimsediği prensiplerden bir diğeri ise ülkenin hukuk düzenini diğer çağdaş ülke örneklerinde olduğu gibi normlar hiyerarşisini esas alarak yapılandırmaktır. Anayasa'nın 137. ve 138. maddelerinde dolaylı olarak ifade edilen normlar hiyerarşisinin tabii sonucu olarak üstte yer alan kural, alttaki tüm kurallar için bağlayıcıdır ve alttaki her kural, üst kurallara uygun olmak zorundadır. Anayasa'nın "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır" biçimindeki "Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü" kenar başlıklı 11. maddesinde Anayasa'nın söz konusu hiyerarşinin en üstünde yer aldığı açıkça ifade edilmiştir. Bahsi geçen hiyerarşik yapının içinde yer alan kanunlara anayasaya uygun olduklarına inanıldığı için uyulur. Aynı şekilde demokratik toplumlarda, kamu gücünü kullanan organların kararlarının normlar hiyerarşisinde en üstte yer alan anayasaya uygun olduğuna olan inanç, kamu gücünü kullananların kararlarını meşru hâle getirir. Bu meşruiyet kamu gücünü kullanan organların tüm eylemlerinde ve kararlarında sürekli olarak bulunmalıdır.

Anayasa'nın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir. Bir hukuk devletinde uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin mahkeme kararlarının bağlayıcı olmaması düşünülemez. Nitekim Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrasında, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uymak zorunda oldukları ifade edilmiştir. Diğer taraftan Anayasa'nın 36. maddesi adil yargılanma hakkını güvence altına almıştır. Bu hakkın unsurlarından biri olan mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne götürme ve aynı zamanda mahkemece verilen kararın uygulanmasını isteme haklarını da kapsar. Mahkeme kararlarının uygulanması yargılamanın dışında olmakla birlikte onu tamamlayan ve yargılamanın sonuç doğurmasını sağlayan bir unsurdur. Karar uygulanmazsa yargılamanın da bir anlamı olmayacaktır.

Bir mahkemenin verdiği bağlayıcı nitelikteki bir kesin hükmün daha sonra diğer mahkemeler veya kamu gücünü kullanan diğer bir devlet organı tarafından işlevsiz hâle getirilmesi, adil yargılanma hakkının sağladığı güvenceleri de ortadan kaldırır. Bu bağlamda hiç kuşkusuz Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararların icra edilmemesi adil yargılanma hakkının açık ve ağır bir şekilde ihlali anlamına gelmektedir. Nitekim bu sebeplerle Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasında Anayasa Mahkemesi kararlarına uyma ve bu kararları değiştirmeksizin yerine getirme hususunda yasama, yürütme ve yargı organları ile idare makamlarına herhangi bir takdir yetkisi tanınmamış veya bu konuda bir istisnaya yer verilmemiştir.

Genel olarak yargı kararlarının, özel olarak da Anayasa Mahkemesi kararlarının ilgili kamu makamlarınca yerine getirilmemesi veya icrasının geciktirilmesi bireyin yaşamı ve devletin işleyişi üzerinde göz ardı edilemez derin etkiler bırakır. Hukukun üstünlüğünün geçerli olduğu bir devlette, bireylerin hukuk sistemine olan güven ve saygılarını koruma adına vazgeçilemez bir görev ifa eden yargı kararlarının zamanında yerine getirilmeyerek sonuçsuz bırakılması kabul edilemez. Bir hukuk devletinde uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin mahkeme kararlarının bağlayıcılığı ve dolayısıyla karar gereklerinin yerine getirilmesi konusunda kuşku bulunamaz. Aksinin kabulü hukuk devletinin varlığından söz edilmesini imkânsız kılar. Bu sebeple devlet, yargı kararlarının zamanında yerine getirilmesini sağlayarak bireyler aleyhine oluşabilecek hak kayıplarını engellemek ve bu yolla bireylerin hukuk sistemine olan güven ve saygılarını korumakla yükümlüdür.

Hukukun üstünlüğü sadece hukuka aykırılıkların tespit edilmesiyle değil, bunların tüm sonuçlarıyla ortadan kaldırılması ve mahkeme kararlarının gecikmeksizin uygulanmasıyla sağlanabilir. Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kapsamında temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiğine ilişkin kararlarının yerine getirilmemesi ise mahkemeye erişim hakkı bağlamında, hukukun üstünlüğü ilkesine aykırılığı daha da vahim hâle getirmektedir. Zira bireysel başvuru, temel hak ve özgürlüklerinin ihlal edildiğini iddia eden bireylerin olağan hukuk yollarını kullanarak sonuç alamadıkları bir durumda son çare olarak başvurdukları bir hak arama yoludur. Bu nitelikteki bir hak arama yolunda verilen kararların

yerine getirilmemesi, bireylerin ve toplumun hukuk devletine olan inancını zedeler ve temel anayasal düzene zarar verir.

Anayasa Mahkemesinin Anayasa ile kendisine verilen temel hak ve özgürlükleri koruma fonksiyonunu yerine getiremediği durumlarda etkili bir yargısal mekanizma sağlanmış olamaz. Daha da önemlisi, "kesin" ve "bağlayıcı" oldukları yönündeki Anayasa'nın 153. maddesinin altıncı fıkrasının açık hükmüne rağmen kamu gücünü kullanan organların Anayasa Mahkemesi kararlarına uymamaları, bu organların kararlarının anayasal meşruiyetine gölge düşürdüğü gibi demokratik bir hukuk devletinde anayasa yargısının temel amacı olan ve kamu gücünü kullanan tüm aktörlerin anayasada belirtilen ilke ve normlara göre hareket etmesini ifade eden *anayasanın üstünlüğü* ilkesini de işlevsiz hâle getirir.

Yargıtay kanunu 19. Maddesi gereğince, "Yüksek Disiplin Kurulu; Yargıtay üyeliği vakar ve onuruna dokunan, kişisel haysiyet ve itibarını kıran veya görev icaplarına uymayan davranışlarından dolayı Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili hakkında disiplin kovuşturmasını gerektiren eylemin ağırlığına göre "Uyarma" veya "Görevden çekilmeye davet" işlemlerinden birini uygular" hususu belirtilmiştir.

Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkan ve üyelerince, 8 Kasım 2023 tarihli kararı ile Anayasa Mahkemesi kararına uyulmamasına dair hüküm kurulmuştur. 1982 Anayasanın 153/son maddesi le 6216 sayılı kanunun 48 ve devamı maddeleri gereğince, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı ve yeniden yargılamaya dair hükmü anayasal ve kanuni açıdan bir zorunluluk olup, yargı mercilerinin takdir yetkisine bırakılmamıştır. Bu bağlamda, Yargıtay 3. Ceza Dairesi başkan ve üyelerince, görevlerinin gerektirdiği şekilde hak temelli bir yargı pratiği ile anayasal hüküm kapsamında bağlayıcılığı tartışmasız olan ihlal kararının gereğini yerine getirmekten imtina etmeleri disiplin soruşturmasını gerektirmekte olup, bu kapsamda, eylemin hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkesine aykırı olması ve Can ATALAY açısından keyfi ve hukuksuz bir şekilde hürriyetinden yoksun bırakılmasına sebebiyet verilmesi nedeniyle görevden el çekilmeye davet işlemlerinin yerinde getirilmesi bir zorunluluktur.

SONUÇ ve İSTEM: Yukarıda izah ettiğimiz hususlar gereğince, Yargıtay 3. Ceza dairesinin 8 Kasım 2023 tarih ve 2023/12611 esas sayılı kararı gereğince, 3. daire başkan ve üyelerinin Yargıtay kanunun 19. Maddesi gereğince disiplin soruşturmasının başlatılması, eylemin ağırlığı gözetilerek görevden el çektirmeye davet işleminin uygulanması ve kovuşturma işlemleri neticesinde cezalandırılmalarını talep ederiz.

Ağrı Barosu Başkanlığı

Av. Serdar GÜNAKIN
Baro Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak doğrulama <https://dogrulamaagribarosu.e-klm.com.tr/> adresinden 0d271221 kodu ile yapılabilir.

Erzurum Caddesi, Adliye Sarayı, Kat:3 / AĞRI

Tel: (0 472)215 17 63 Faks: (0 472)215 17 63 <https://www.agribarosu.org.tr/>

agribarosu04@gmail.com - agribarosu@hs01.kep.tr

Bilgi için: Erdoğan YOLCU

Yazı İşleri Müdürü

Telefon No: 0 472 215 17 63

